

B. Tamás-Tarr Melinda
«AZ APOSTOL» KAPCSÁN

Az egyik magyarországi irodalmi portálon örömmel fedeztem fel Petőfi «Az apostol» c. epikus költeményének megemlítését. Most csak "hangosan" elmélkedem...

Valóban napjainkban is aktuális érvénnyel bír!

Akár ma is megjelentethetné, ha élne. Elég lenne a szereplőket a megfelelő aktuális figurákkal felcserélni.

Ha nem tudnánk, hogy Petőfi sorairól van szó, bármelyik magyar költő írhatta volna napjainkban is:

«Sötét a város, ráfeküdt az éj.
Más tájakon kalandoz a hold,
S a csillagok behunyták
Arany szemeiket.
Olyan fekete a világ,
Mint a kibérlett lelkiismeret...»

Nézzünk csak körül kis hazánkban, vagy akár a nagyvilágban! Mi van most? Mi történik manapság?
Ha csak a gazdasági problémákat nézzük..., mi vár ránk ebben az új esztendőben?... Nem folytatom...
Belegondolni is rossz.

Hát nem aktuális az alábbi két sor sem? Dehogyan nem! Lám:

«...Nagy itt, nagy itten a nyomor,
Alig hogy elfér e kicsiny szobában...»

Avagy az alábbiak:

«És mit tapasztalt nemsokára?
Hogy nemzete, hogy a világ
Még mélyebben van meggörbedve, mint
Tíz év előtt, midőn ő szót emelt;
Az emberméltóság naponta törpül.
És a zsarnokság óriáskodik.»

Szinte beleborsózik a hátam, amint olvasom ezen sorokat is. Hát nem jellemzők napjainkra, korunkra?!

Hadd idézek még, szinte ráillik a közelmúltunkra és napjainkra is:

«Szegény haza, fiaidat
Hasztalanul hivatod:
Az egyik rész gaz áruló,
A másik rész földönfutó.

Bakonyerdő sötétsége
Zsiványoknak volt a fészke,
De most benne úzótt vadak
Laknak, igaz hazafiak...»

A hivatalos irodalomtudomány lenézte, háttérbeszorította ezt az elbeszélő költeményét. Egy kolosszális tévedés volt, hiszen ez úttörő remekműve Petőfinek! Ez az utolsó befejezett nagyepikai alkotása, ebben mutatkozik meg a forradalmi költő teljes érettsége.

Sajnálatos, hogy ezen művének megítélésében az irodalomtudomány sokáig melléfogott, tévedett, egy bizonyos konzervatívizmusnak és osztályelfogultságnak köszönhetően nem lehetett megérteni, nem lehetett érdeme szerint méltányolni. Neves, jelentékeny tudósok elvesztették higgadságukat és pamfletista modorban kigúnyolták e főművet, főhősére ráhúzták az "erkölcsi bénaságban", azaz forradalmiságban szenvedés diagnózisát.

A műben érzékelhető politikai vívódás és vallomás, az érzelmek, a szenvedélyek alkotják ezen epikai költemény vívmányait. Szilveszter alakja arra szolgál, hogy kívülről vehesse szemügyre a sorsot. Felmerül bennem a kérdés: miért nem próbálkozott e mű kiadatásával? Az az érzésem, hogy ezt az elbeszélő költeményt önmagának írta a költő, nem az olvasó közönségnek, aki talán meg sem értette volna, hiszen, ha jól belegondolunk Petőfi koránál több korszakkal előresietett. Talán éppen ezért. Mégha egy letűnt világ is tárul elénk verses epikáiban, akkor sem fog rajtuk az idő, s a figyelmes olvasó észreveszi, hogy az utána következő korszakokra is ráillik, hiszen csak a szereplők, azoknak neveik változnak. Pl. «Az *Apostol*» befejező strófái is, ezek szereplője behelyettesíthető a későbbi századok országvezető egyéniségeivel:

«Gaz király volt Zsigmond király,
De nem volt gazabb társainál;
Csak neveik különbözők,
Mind egyformák lélekben ők.

Meddig tart még, beteg világ,
Meddig tart még a nyavalyád?
Király-fene rágja tested,
Agyonrág, ha ki nem metszed!»

Ezek után ki merné azt állítani, hogy Petőfi nem volt zseniális költő?
Talán éppen ezért is volt az irodalomtudomány általi – a felső politikai hatalmasságok által irányított – mellőzöttsége, kirekesztése?...

© **B. Tamás-Tarr Melinda***
OSSERVATORIO LETTERARIO

* Bonaniné Tamás-Tarr Melinda Dr.

Olaszul:

A PROPOSITO DE «L'APOSTOLO»

In un portale letterario ungherese ho con gioia scoperto un riferimento alla poesia epica, intitolata «L'Apostolo» di Sándor Petőfi.

Ora sto riflettendo ad «alta voce».

Il suo contenuto è ancora attuale! Egli anche oggi potrebbe pubblicarla, se fosse ancora vivo. Ha un messaggio attuale anche per i nostri giorni! Basta sostituire i protagonisti con gli attuali personaggi... Se non sapessimo che si tratta di versi di Petőfi, qualsiasi poeta ungherese oggi li avrebbe potuti scrivere:

« La città è scura, la notte la sovrasta,
La luna in altri paesaggi vaga,
E le stelle hanno chiuso
I loro occhi d'oro.
Tanto nero è il mondo,
Quanto è la coscienza presa in affitto...»

Guardiamo soltanto intorno a noi nel nostro Paese, oppure nell'intero mondo! Che cosa c'è ora? Cosa accade oggi? Se consideriamo soltanto i problemi economici, c'è già da avere i brividi: che ci aspetta in questo nuovo anno?... Non continuo... È già brutto solo a pensarci.

Allora, sono attuali oppure no i versi seguenti? Certo di sì! Eccoli:

«Qua è grande, è grande la miseria,
A stento ci sta in questa stanzetta...»

Oppure questi versi:

«Che esperienza fra breve ha avuto?
Quel che la sua nazione e il mondo

Ora di più chinati sono
Che dieci anni fa, quando ha parlato;
In ogni giorno la dignità d'uomo diminuisce.
E la tirannia s'ingigantisce.»

Mi vengono i brividi anche quando leggo queste righe. Non valgono pure per i nostri giorni, per la nostra era?!

Vorrei citare ancora dei versi che valgono per il nostro vicino passato o per i nostri giorni:

«Povera patria, invano
ai tuoi figli fai appello:
Una parte è traditore nefando,
L'altra parte è senz'altro .

Della Selva Baconia il buio
Ai briganti era un rifugio,
Ora però, come i selvaggi
Vivono là i patrioti veri...»

La letteratura ufficiale ha disprezzato, ha messo ai margini questa poesia epica. Era un errore colossale, dato che questa è il capolavoro di Petőfi! Questa poesia è la sua ultima poesia epica ultimata in cui si mostra la completa maturità rivoluzionaria del Petőfi.

Peccato che la scienza letteraria nella sua valutazione ha sbagliato tanto ed a causa di un certo conservativismo e di un pregiudizio di classe non si poteva capirla, non si poteva valutarla ed esprimere il suo valore. Studiosi di fama hanno perso la loro calma nei confronti di questo lavoro e prendevano in giro in stile di pamphlet questo capolavoro di poesia epica e per il protagonista Silvestro formulavano la diagnosi di «paralisi morale», io di «malattia della rivoluzione».

La lotta e dichiarazione politica, le emozioni, le passioni costituiscono la conquista di questa poesia epica. La figura di Silvestro serve per poter osservare la sorte umana da fuori.

Mi sorge la domanda: Perché Petőfi non si occupò della sua pubblicazione? Ho la sensazione che egli scrisse la poesia soltanto per se stesso e non per il pubblico dei lettori i quali forse non avrebbero potuto capire, e non c'è da meravigliarsi, perché si sa che il poeta era avanti di secoli rispetto a sua era. Forse, proprio per questo non pensava all'edizione.

Anche se un mondo passato si presenta davanti a noi nelle sue poesie epiche, il tempo non le tocca, non le danneggia ed un lettore attento si accorge che queste sue opere sono attuali anche nei secoli successivi, soltanto i protagonisti, i loro nomi cambiano. Vale questo discorso ad esempio, anche per le strofe finali de «L'Apostolo», è sufficiente sostituire i personaggi del poema con quelli che guidano le nazioni nei secoli successivi:

«Il re Sigismondo un re nefando era
Ma dei suoi più vili comparì peggio non era;
Soltanto i loro nomi si distinguono,
Tutti quanti sono uguali nell'animo.

Fino a quando dura questo mondo malato,
Fino a quando dura ancora il tuo male brutto?
Cancrena reale consuma il corpo tuo,
Se non l'asporti ti divorerà del tutto!»

Dopo tutto ciò chi avrebbe coraggio dire che Petőfi non era un poeta geniale?
La scienza letteraria – governata dagli alti poteri politici – forse proprio per questo fatto ignorava, escludeva questa sua poesia epica?...

Traduzione delle strofe ed elaborazione dell'originale ungherese © di **Melinda Tamás-Tarr***
OSSERVATORIO LETTERARIO

* Bonaniné Tamás-Tarr Melinda Dr./Melinda Tamás-Tarr Bonani Dr.

Nota: Előzetes az «Osservatorio Letterario» 2007./55-56. dupla számából.